

ISEM/YSEM



Gotländsk släkt, med ursprung på gården Isume i Väte socken. På Gotlands landsbygd fanns en släkt knuten till denna gård, med ett pentagram som bomärke. Av en gravsten i grannsocknen Atlingbos kyrka kan vi också se, att gården Isums i denna socken också hört till samma släkt. Nämligen så förde den 1470 14/5 avlidne Johannes Ysem också detta bomärke. Även medlemmarna av släkten i Visby för detsamma, vilket också blev vapenbild på skölden som man som rådmannasläkt hade rätt att föra. Denna sköld fanns avbildad i Vårfrukyrkan, jämte ett flertal andra, ännu på 1700-talet (Svahnström 1986 s 126).

På landsbygden har släkten haft en mycket framstående position. Redan Halwid Isem var settingsdomare 1288 (Strelow p 146) och den därefter 1312 avlidne Botwardus de Ysem förde herrtitel (AGM II s 85). Lindström anser att denna titel indikerar att han varit präst i Väte socken (AGM II s 434), men avsaknaden av prästerliga symboler på samma sten gör att det är tveksamt. Kanske man hellre ska se honom som den förste Ysembonden med position i Visby? Det har inte varit ovanligt med personer som dels varit borgare i Visby, dels haft starka positioner på gotländska landsbygden, och 1412 är åtminstone två Visbyborgare kända som domare på ön. Nämligen Nikles *Finger* och Boldwin *Scheper*. Kanske har Botward Ysems position varit sådan, att han varit såväl bonde som lokalhandlande Visbyköpman, och herrtiteln skulle kunna utvisa att han varit medlem i Visbyrådet. Att släkten kommit till Visby senast omkring 1315 utvisas nämligen dels av en barngravsten från omkring 1325-1330 på S:t Hans' och S:t Pers kyrkogård, dels av den till Köln före 1403 utflyttade Henrik van Ysem, vilkens farfar rimligen varit den som senast inflyttat till Visby.

Övriga kända medlemmar av bondesläkten är domaren Botulf Ysem 1412 (SD II 1572 (Lindström, AGM II s 33, har missuppfattat hans sigill och dopnamnets slutdel -OLFI som OLAI. Inskriften på detsamma har dock varit [S' B]O[T]OLFI [YSEM]), bonden Jacob Ishome på 1400-talet (GR 177), kyrkoherden Botulf Ysem i Björke 1443-1444 (AGM II s 28, 57, 212), landsdomaren Jon Yzem 1454 (HUB VIII 370), vilken möjligen är identisk med den 1470 14/5 avlidne och i Atlingbo kyrka begravde Johannes Ysem (AGM II s 53), domaren i Hejde ting, Peder Ysom 1485-1487 (C 9 p 3, 8v, 11, 11v, 44v, 64v, 67v, 71v, 73v, 83v, 94), samt Lasse Ysem, domare i Hejde 1511 och landsdomare 1532-1538 (AGM II s 490).

I Visby är endast en namngiven medlem av släkten säkert känd. Nämligen rådmannen Alwid, som avled omkring 1470 och begravdes i Vårfrukyrkan.

Tabell 1

HALWID: Född omkring 1230. Settingsdomare 1288². Son(?):

BOTWARD: Son till Halwid(?), tabell 1. Möjligen bonde och lokalhandlande Visbyköpman på Isume i Väte, samt rådmän i Visby (herrtitel) då han avled 1312 30/4 och begravdes i Väte kyrka (AGM II s 85). Se ovan. Barn(?):

(H)alwid: Tabell 2.

Botulf: Född omkring 1295. Anfader för landsbygds grenen, farfar till domaren Botulf Ysem 1412 (SD II 1572, jmf majuskelsigillet [S' B]O[T]OLFI [YSEM])?

Tabell 2

(H)ALWID: Son till Botward(?), tabell 1. Född omkring 1290. Borgare i Visby ca 1315-1350. Barn(?):

Jan: Tabell 3.

Al: Född omkring 1315. Avliden omkring 1325-1330 och begravnen på S:t Hans' kyrkogård (GG II 603).

Tabell 3

JAN: Son till (H)alwid(?), tabell 2. Född omkring 1320. 1380 sålde han 4 rode vin á 12 pund grote i Dordrecht

och betalade 26 skilling 12 penningar i tull (Niermeijer s 403 nr 5). Kanske har han varit befryndad med den från Visby utflyttade Olof *Bruwer* i Keulen, i Nederländerna, då han tydligen på något sätt varit verksam där (Niermeijer s 441 nr 5). oo N *Belter*. Barn(?):

Alwid: Tabell 4.

Henrik: Född omkring 1355. 1382/1383 betalade han 26 skilling 8 penningar i tull för 4 rode vin á 11 pund grote i Dordrecht (Niermeijer s 489 nr 35). Utflyttad till Köln, där han var borgare 1403 11/2, då han under förevändning att det skulle varit Dortmundeskt belagt tyg med kvarstad i Brügge (HUB V 566). Tyg som bl a tillhörde Herman *Vridach*.

Alf: Född omkring 1355. Känd enligt den inskriftslösa gravsten, från omkring 1365, som återfinns i S:t Per, med Ysem- och *Belter*bomärkena (GG II 653).

Tabell 4

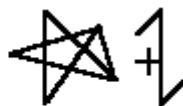
ALWID: Son till Henrik(?), tabell 3. Född omkring 1350. Borgare i Visby omkring 1375-1410. Barn(?):

HANS: Född omkring 1380. Borgare i Visby ca 1405-1440. Barn(?):

Alwid: Född omkring 1410. Rådman då han avled omkring 1470 och begravdes i Vårfrukyrkan (GGW 92).



Bomärke för Botward Ysem,
under tabell 2, ca 1325.



Bomärken för Alwid Ysem,
tabell 4, ca 1385.